

Streda 19. týždňa v Cezročnom období

Rozjímanie na stredu 19. týždňa
v Cezročnom období.

Navrhované témy sú: Boh
uviedol do praxe bratské
napomenutie; skúška lásky a
dôvery; pokoj a rozvážnosť.

SKUTKY MILOSRDENSTVA nás
pozývajú, aby sme vyšli zo seba a
vyšli v ústrety bratom a sestrám s
otvorenou náručou. Katechizmus
nám pripomína, že „sú dobročinné
skutky, ktorými pomáhame svojmu
blížnemu v jeho telesných a
duchovných potrebách. Poučovať,
radiť, potešovať, posilňovať sú skutky
duchovného milosrdenstva takisto

ako odpúšťať a trpezlivo znášať“[1].
Týmto spôsobom nás učia pozeráť sa
na druhých Božími očami a hľadať
len ich dobro. Jedným z týchto
duchovných skutkov milosrdenstva
je napomínať tých, ktorí robia zle.
Práve preto, že chceme pre svojich
bratov len dobro, okrem toho, že ich
podporujeme, slúžime im, modlíme
sa za nich, snažíme sa im aj čo
najviac pomôcť, aby sa odvrátili od
hriechu, alebo ich jemne povzbudiť,
aby vykorenili nejaký nedostatok.

Ako čítame v Starom zákone, sám
Boh tento zvyk uviedol do praxe,
„kedykoľvek sa ľudia odhodlali – a
môžeme povedať, že sme sa
odhodlali – ísť cestou zla. Dejiny
vyvoleného národa sú jasným
prejavom tejto Božej starostlivosti. V
mnohých situáciách ich Jahve mohol
vypustiť zo svojej ruky, ale vždy –
niekedy trestami, inokedy
varovaniami prorokov – ich pritiahol
späť k sebe a viedol ich späť na cesty

spásy (...). V evanjeliu vidíme, že Ježiš Kristus sa nezdráha karhať a napomínať tých, ktorých chce priviesť na správnu cestu; nielen farizejov, ktorí odmietli jeho posolstvo, ale aj svojich priateľov: Petra, dokonca prísne, keď mu apoštol naznačí, že by sa mal vyhnúť umučeniu; alebo Martu v Betánii, jemne, za to, že sa príliš stará o domáce práce. Pán vedel použiť tón a jazyk, ktorý každému človeku najlepšie vyhovoval“[2]. Môžeme prosieť Boha, aby nám dal pohľad, „ktorý miluje a napomína, ktorý pozná a uznáva, ktorý rozlišuje a odpúšťa (porov. Lk 22, 61), ako to Boh robil a robí s každým z nás“[3].

V RÁMCI tohto Božieho milosrdenstva je evanjeliový zvyk bratského napomenutia, ktorý sa rodí z úprimnej starostlivosti o spásu

a svätosť druhých. Už v Starom zákone nachádzame zmienky: „Spýtaj sa priateľa: možno nič neurobil, a ak niečo urobil, aby to už neurobil. Napomeň blížneho: možno nič nepovedal, a ak niečo povedal, aby to neopakoval (...) Napomeň blížneho, skôr než by si ho mal pokarhať“ (Kaz 19, 13-4.17). V kontexte reči o službe najmenším a o odpustení bez hraníc Ježiš ustanovuje kanál, ktorým prebieha toto dielo milosrdenstva: „Keď sa tvoj brat prehreší proti tebe, choď a napomeň ho medzi štyrmi očami. Ak ťa počúvne, získal si svojho brata“ (Mt 18, 15).

Z Pánovho učenia a príkladu vyplýva, že bratské napomenutie je tradíciou kresťanskej rodiny, ktorá sa ukazuje ako skutočná nevyhnutnosť, povinnosť lásky a spravodlivosti zároveň. Svätý Ambróz v 4. storočí napísal: „Ak objavíš u priateľa chybu, napomeň ho v skrytosti (...).

Napomenutie je skutočne dobré a prospešnejšie ako tiché priateľstvo. Ak sa priateľ urazí, napomeň ho aj tak; trvaj na tom bez strachu, aj keby sa mu horká chuť napomenutia nepáčila. V knihe Prísloví sa píše, že rany priateľa sú znesiteľnejšie ako bozky lichotníkov (Pr 27, 6)“[4].

Bratské napomenutie je aj konkrétnym prejavom spoločenstva svätých: keďže tvoríme jedno telo a nie je nám ľahostajné, čo sa deje s druhými, vždy, keď je to možné a rozumné, pomáhame radou prekonať ťažkosti alebo nebezpečenstvá, s ktorými sa môžu stretnúť. Chceme sa starať o svojich bratov a sestry tak, ako to robil Kristus, a spolupracovať na ich spáse, aby sa nikto z nich nestratil (porov. Jn 17, 12). Svätý Augustín upozorňuje na vážnu zodpovednosť, ak túto pomoc vynecháme: „Horšie je pre teba mlčať, ako keď on v niečom chybí“[5].

Postoj, s ktorým sa uskutočňuje bratské napomenutie, by mal byť vždy jemný a rozvážny, pričom sa používajú slová nasiaknuté pravou láskou a porozumením, ktoré sa vyhýbajú poníženiu toho, kto je napomínaný. Takto vykonané napomenutie nebude vnímané ako odsúdenie, ale ako služba, „dôkaz nadprirodzenej lásky a dôvery“[6]. Z tohto dôvodu je veľmi dobré pred vykonaním bratského napomenutia hovoriť s Pánom v modlitbe, skúmať vlastné srdce, aby sme si uvedomili, že sme prví, ktorí potrebujú napomenutie, a zároveň odhaliť, či popri túžbe pomôcť nie sú aj iné úmysly, ktoré nie sú také sväté. „Najvyšším pravidlom bratského napomenutia je láska: chcieť dobro našich bratov a sestier. A často je to aj tolerovať problémy druhých, chyby druhých v tichu, v modlitbe, a potom nájsť správny spôsob ich nápravy“[7].

.....

KEĎ IŠLO o bratské napomínanie, svätý Josemaría radil: „Budte rozvážni a vždy konajte čestne a priamo, čo je cnosť vlastná dobrému Božiemu synovi. Budte prirodzení v reči i v správaní. Chodte vždy k jadru problému; neostávajú na povrchu. A myslite na to, že už dopredu je treba počítať s vlastným i cudzím odporom, keď budeme chcieť poctivo a statočne plniť svoje kresťanské povinnosti“[8].

Bratské napomenutie je gestom úprimnosti voči druhému človeku, pretože namiesto toho, aby sme ho kritizovali za jeho chrbtom, mu z očí do očí s láskavosťou povieme, čo by podľa nás mohol zmeniť. „Ale, žiaľ, prvé, čo sa zvyčajne vytvorí okolo toho, kto sa pomýlil, sú klebety, pri ktorých sa o chybe dozvedia všetci so všetkými podrobnosťami, okrem dotyčného! To nie je správne, bratia a sestry, to sa Bohu nepáči. Nikdy sa

neunavím opakovať, že klebety sú pohromou v živote jednotlivcov a spoločností, pretože prinášajú rozdelenie, utrpenie, škandál a nikdy nepomáhajú k zlepšeniu, k rastu“[9]. Hoci je ťažké dávať a aj prijímať bratské napomenutie, pretože to znamená vstupovať do života druhého človeka, môže to byť trápne a môže sa dokonca zdať, že ten druhý má v hĺbke duše svoje dôvody, prečo koná určitým spôsobom, je tiež pravda, že Boh túto bratskú pomoc požehnáva a zanecháva v srdci ovocie pokoja. Ten, kto ju vykonáva, je naplnený pokojom, pretože namiesto reptania sa snažil pomôcť bratovi; a ten, kto ju prijíma, vie, že má modlitbu a lásku niekoho, komu záleží na jeho vlastnom dobre.

Cnosť rozvážnosti zohráva dôležitú úlohu pri rozlišovaní správneho času a spôsobu udeľovania a prijímania napomenutia. Vo všeobecnosti nás obozretnosť privedie k tomu, aby

sme sa o jej načasovaní poradili s múdрым človekom a aby sme pochopili, že napomenutie sa má týkať toho, čo je skutočne potrebné a dôležité, a nie maličkostí alebo príležitostných chýb. Rovnako nás obozretnosť povedie k tomu, aby sme neopravovali príliš často tie isté chyby, pretože všetci potrebujeme čas a Božiu milosť, aby sme sa zlepšili. Môžeme prosiť Máriu, ktorú si uctievame ako najmúdrejšiu Pannu, aby nám pomáhala podporovať sa navzájom na našej kresťanskej ceste, lebo vieme, že „brat, ktorému pomáha jeho brat, je ako opevnené mesto“ (Pr 18, 19).

[1] *Katechizmus Katolíckej Cirkvi*, bod 2447.

[2] Javier Echevarría, podcast *Corregir al que se equivoca* (dostupné na www.opusdei.es).

[3] Benedikt XVI, *Posolstvo*, 3-XI-2011.

[4] Svätý Ambróz, *De officiis ministrorum III*, body 125-135.

[5] Svätý Augustín, *Reč* 82, bod 7.

[6] Svätý Josemaría, *Vyhňa*, bod 566.

[7] František, *Audiencia*, 3-XI-2021.

[8] Svätý Josemaría, *Boží priatelja*, bod 160.

[9] František, *Anjel Pána*, 10-IX-2023.

.....